

De vrede heeft het laatste woord in het kamp Nash Dom

De kranten leken deze zomervakantie bol te staan van de rampen: de eurocrisis, rellen in Londen en de voortslepende burgeroorlogen in Noord-Afrika. Het kamp van Nash Dom in de bossen van Drenthe leek hierin een oase van licht, vriendschap en vrolijkheid. Het sombere wereldnieuws werd hier even vergeten, want we hadden wel wat beters te doen: een workshop koekjes bakken, smokkelspel in het bos of liedjes zingen op de *svetsjka*. Toch werd ook in Nash Dom over oorlog gepraat. Een andere oorlog, lang geleden. De oorlog van Korczak en zijn kinderen.

Het verhaal van Korczak wordt elk jaar verteld: hoe hij met zijn weeshuis vertrok naar het Joodse getto in Warschau en hoe ze daar uiteindelijk werden weggevoerd, in hun mooiste kleren en met hun lievelingsspeelgoed, de vlag met het klavertje vier trots wapperend voorop. Korczak zelf slaat elk aanbod om zichzelf te redden af – hij kan zijn kinderen niet in de steek laten. Het maakt altijd weer indruk op de kinderen, ook al horen ze het misschien voor de derde keer. Heel even zijn alle kinderen stil (héél even...).

Het is een oorlog van lang geleden, maar het kan nog altijd een inspiratie zijn voor een kinderkamp in het Nederland van de 21e eeuw, waar kinderen met verschillende achtergronden samen leven. De op één na oudste familie was hier een mooi voorbeeld van: slimme kinderen, langzame kinderen, drukke kinderen, knuffelkinderen, stoere kinderen. Kinderen uit een asielzoekerscentrum en kinderen uit welgestelde, blanke families. Voor de een is het kamp de enige vakantie die hij of zij heeft, de anderen 'doen ook nog even drie weken Turkije'. Hoe mooi en interessant deze diversiteit ook was, het kon ook een bron van misverstanden en conflicten zijn. 'Je bent een loser.' 'Jij stinkt'.

Natuurlijk konden wij zulke respectloze scheldpartijen niet accepteren. Net als Korczak vinden we het belangrijk dat kinderen zich veilig voelen. Ook al valt de wereld van onrecht uit elkaar: het kamp moet een rechtvaardige wereld zijn voor de kinderen. We hebben deze kinderen dan ook streng toegesproken, maar ze ook gevraagd waarom ze zulke harde woorden gebruikten. Sommige kinderen in het kamp hebben in hun land een oorlog meegemaakt en zoeken in Nederland een toevluchtsoord. Langzaam gingen ze begrijpen dat de oorlog helaas niet voor iedereen heel lang geleden is. En ze veranderden, gingen zich beter gedragen. In het kamp werd vrede gesloten.

Conflicten zijn op een kinderkamp natuurlijk niet te vermijden. Maar de manier waarop begeleiders met conflicten omgaan, laat zien waarin een Korczakkamp verschilt van andere zomerkampen. Kinderen lossen conflicten zoveel mogelijk zelf op; begeleiders zorgen vooral dat er voor beide partijen ruimte ontstaat. Een heftige ruzie met als thema 'zij hebben mijn pyjama verstoppt' werd opgelost doordat de vermeende pesters fanatiek mee gingen helpen om de verloren pyjama op te sporen. Kinderen worden uitgedaagd om vergeving te vragen, sorry te zeggen en elkaar te bedanken. De *sbor*, de rituele afsluiting van de dag, zit altijd vol met kleine en grote bedankjes. 'Bedankt dat je mijn sokken hebt teruggevonden'. 'Bedankt voor het lekkere eten'. 'Bedankt voor het oplossen van onze ruzie'. 'Bedankt dat je een scheet liet die niet stonk'. Want het blijven kinderen.

Zonder oorlog geen vrede. Zonder donker geen licht. De kaarsjes van de *svetsjka* branden het helderst in het donker. Maar op het kamp heeft de vrede het laatste woord.

Thea Mepschen